

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/114/2002

CZY OBAWIAMY SIĘ ZAMACHÓW TERRORYSTYCZNYCH?

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Od zamachu na WTC w Nowym Jorku z września ubiegłego roku pytamy respondentów, czy - ich zdaniem - Polska może również stać się celem ataków terrorystycznych. Od początku tego roku obserwujemy spadek liczby osób mających poczucie zagrożenia. Obecnie¹ ponad dwie piąte pytanych (45%) sądzi, że na terenie naszego kraju również może dojść do ataków terrorystycznych, ale niemal tyle samo osób (44%) nie podziela tych obaw. Co dziewiąty respondent (11%) nie umiał określić prawdopodobieństwa przeprowadzenia takiego zamachu w Polsce.

Tabela 1

	Czy po ostatnich zamachach terrorystycznych w USA uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem podobnych ataków?	Czy uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem zamachów terrorystycznych?			Amerykańskie służby wywiadowcze ostrzegły ostatnio swoich obywateli przed kolejnymi zamachami terrorystycznymi na terenie Ameryki. Czy uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem zamachów terrorystycznych?
		IX 2001	X 2001	XII 2001	
	w procentach				
Raczej tak	51	52	54	49	45
Raczej nie	37	38	37	41	44
Trudno powiedzieć	12	10	10	10	11

Opinia, że Polska raczej nie stanie się celem zamachów terrorystycznych, przeważa wśród ludzi młodych (do 34 roku życia), mieszkańców miast powyżej 20 tysięcy ludności, osób z wykształceniem średnim i wyższym, uczniów i studentów, respondentów osiągniętych

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (145) przeprowadzono w dniach 7-10 czerwca 2002 roku na liczącej 1060 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

najwyższe dochody i dobrze oceniających swoje warunki materialne. Przeciwnego zdania są przede wszystkim: osoby po 45 roku życia, mieszkańcy wsi i małych miast, badani z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, rolnicy, emeryci, renciści, ankietowani źle oceniający własne warunki materialne, biorący udział w praktykach religijnych raz w tygodniu lub częściej (por. tabela aneksowa).

Poczucie osobistego zagrożenia utrzymuje się niemal na takim samym poziomie jak pod koniec ubiegłego roku, kiedy to trwały intensywne działania wojsk amerykańskich i NATO w Afganistanie. Ponad połowa respondentów (57%) osobiście nie obawia się ataków terrorystycznych, jednak co dziewiąty pytany (11%) ma poczucie silnego zagrożenia, a ponad jedna czwarta (27%) - obawia się umiarkowanie.

Tabela 2

Czy w ogóle osobiście obawia się Pan(i) ataków terrorystycznych czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	XI 2001		XII 2001		VI 2002	
	w procentach					
Tak, bardzo się obawiam	12	39	11	39	11	38
Tak, raczej się obawiam	27		28		27	
Nie, raczej się nie obawiam	38	60	36	57	37	57
Nie, w ogóle się nie obawiam	22		21		20	
Trudno powiedzieć	2		4		5	

Większość respondentów, którzy uważają, że Polska może stać się celem zamachów terrorystycznych (60%), czuje się osobiście zagrożona takimi atakami. Niemal dwie piąte badanych z tej grupy (37%) nie odczuwa bezpośredniego zagrożenia, mimo iż obawia się zamachów na terenie naszego kraju.

Wśród osób, które sądzą, że Polska nie znajduje się w zasięgu zainteresowania terrorystów, zdecydowana większość (81%) nie odczuwa również osobistego zagrożenia. Zamachów nie obawia się też niemal połowa (46%) badanych niemających zdania w kwestii zagrożenia naszego kraju atakami terrorystycznymi.

Tabela 3

Amerykańskie służby wywiadowcze ostrzegły ostatnio swoich obywateli przed kolejnymi zamachami terrorystycznymi na terenie Ameryki. Czy uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem zamachów terrorystycznych?	Czy w ogóle osobiście obawia się Pan(i) ataków terrorystycznych czy też nie?		
	Obawiam się	Nie obawiam się	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Raczej tak	60	37	3
Raczej nie	17	81	2
Trudno powiedzieć	28	46	26

Należy zauważyć, że lęk przed zamachami terrorystycznymi odczuwają przede wszystkim badani słabiej wykształceni, ubożsi, będący w trudniejszej sytuacji społecznej (bezrobotni, emeryci, renciści). Brak poczucia bezpieczeństwa w życiu codziennym sprawia, iż również bezpieczeństwo kraju postrzegają oni dużo bardziej pesymistycznie niż pozostali respondenci.

Opracowała
Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Amerykańskie służby wywiadowcze ostrzegły ostatnio swoich obywateli przed kolejnymi zamachami terrorystycznymi na terenie Ameryki. Czy uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem zamachów terrorystycznych?

(%)

	Raczej tak	Raczej nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	45	44	11	1059
Płeć				
Mężczyźni	45	48	7	506
Kobiety	46	39	15	553
Wiek				
18-24 lat	35	57	8	164
25-34	42	52	6	191
35-44	45	45	9	194
45-54	49	43	7	221
55-64	53	32	15	121
65 lat i więcej	49	28	23	169
Miejsce zamieszkania				
Wieś	49	38	14	389
Miasto do 20 tys.	51	40	9	144
20-100 tys.	42	49	9	194
101-500 tys.	44	47	10	200
501 tys. i więcej mieszk.	38	54	8	133
Wykształcenie				
Podstawowe	48	30	22	258
Zasadnicze zawodowe	55	38	8	323
Średnie	39	54	8	360
Wyższe	36	59	6	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	38	58	4	61
Prac.umysł.niż.szczębła	45	46	9	91
Pracownicy fiz.-umysł.	45	50	6	98
Robotnicy wykwalifikowani	47	47	6	78
Robotnicy niewykwalifik.	41	47	11	50
Rolnicy	49	41	10	65
Pracujący na własny rach.	41	55	4	40
Bierni zawodowo				
Renciści	57	25	18	119
Emeryci	53	28	18	192
Uczniowie i studenci	20	73	7	93
Bezrobotni	45	43	11	119
Gospodynie domowe i inni	45	44	11	53
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	44	49	7	154
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	46	45	9	74
sekt. pryw. poza rolnict.	41	52	6	199
prywatnym gosp. rolnym	52	39	9	71
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	50	34	15	151
300-399	48	42	9	101
400-599	49	42	9	189
600-800	50	42	8	166
Powyżej 800 zł	40	54	6	126
Ocena własnych war. mater.				
Złe	51	35	14	379
Średnie	46	44	10	476
Dobre	34	59	7	204
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	49	43	9	78
Raz w tygodniu	50	39	11	557
1-2 razy w miesiącu	40	47	13	150
Kilka razy w roku	36	52	12	182
W ogóle nie uczestniczy	45	48	7	91
Poglądy polityczne				
Lewica	43	51	6	252
Centrum	49	45	6	336
Prawica	44	47	10	205
Trudno powiedzieć	44	33	23	267